

November 2023

Til Forligspartierne bag Budgetaftalen for 2024, Region Midtjylland
Fra Kræftens Bekæmpelses Regionsudvalg i Midtjylland

Patientstøtte og Frivillig Indsats
Områdekantoret i Midt

Palle Juul-Jensens Boulevard 230
8200 Aarhus N

www.cancer.dk

De forkerte besparelser kan blive dyrere investeringer

Kræftens Bekæmpelses Regionsudvalg i Midt vil indledningsvis takke forligspartierne for muligheden for at bidrage til det Politiske Sparekatalog 2024, som er sendt i høring d. 6. november 2023.

Regionsudvalget ser generelt positivt på, at udkastet til sparekataloget ikke har en direkte indvirkning på kræftområdet, men alligevel læses sparekataloget med en vis bekymring, da vurderingen er, at en række af besparelserne vil få en indirekte betydning for patienter og deres pårørende i Region Midtjylland. Denne bekymring uddybes i de følgende afsnit.

Digitalisering - besparelserne kan blive dyrere på den lange bane

Regionsudvalget har bemærket, at forligspartierne med sparekataloget foreslår en kritisk gennemgang og besparelser af Region Midtjyllands IT-systemer og licenser. Det forventes hertil, at der over de kommende 10 år kan opnås en besparelse på 35-36 mio. kr. på nyanskaffelser af apparatur, og at der som følge heraf sigtes efter et lavere teknologiniveau i Region Midtjylland.

I Budgetaftalen for 2024 beskriver forligspartierne dog samtidig udfordringerne med det demografiske træk, som vil kunne medføre den største stigning i efterspørgsel efter sundhedsydelse i de kommende år. Forligspartierne konkluderer at udviklingen vil betyde, at der i stigende grad kommer til at mangle personale i forhold til, at kunne levere de sundhedsydelser, som borgerne vil efterspørge. Forligspartierne kalder derfor på et behov for transformation af sundhedsvæsenet i Midtjylland, og at en del af denne transformation kræver et fokus på anvendelse af AI (kunstig intelligens) både i klinikken og på det administrative område.

Regionsudvalget ser i udgangspunktet positivt på, at forligspartierne er bevidste om, at AI kan skabe en balance imellem arbejdskraft og efterspørgslen på sundhedsydelser ved blandt andet at effektivisere analyser af f.eks. scanningsresultater. Det bemærkes i den sammenhæng, at forligspartierne ønsker, at der udarbejdes konkrete forslag til investering i AI-løsninger, og andre projekter med ny teknologi, som kan frigøre midler til omprioritering i Region Midtjylland.

Regionsudvalget mener, at en direkte konsekvens af spareforslaget vil betyde, at det ikke er muligt at gennemføre de allerede delvist beskrevne AI-projekter, som på sigt vil kunne komme kræftpatienter og andre patientgrupper til gavn i diagnosticering og behandling. Hvis Region Midtjylland bremser udviklingen på digitaliseringsområdet, så vil regionen samtidig risikere at

missede muligheden for den potentielle ressourcebesparelse på personaletiden, som vil kunne sikres ved udviklingen og indførelsen af kunstig intelligens. Dette er foruroligende for alle patientgrupper i Midtjylland set i lyset af regionens egne analyser vedrørende det demografiske træk

COVID-19 har vist værdien af de digitale løsninger i sundhedsvæsenet, så det er vigtigt at Region Midtjylland ikke skærer i digitaliseringspuljerne, da udviklingen på området blandt andet forudsætter en tilpasning af de kompetencer, som er til stede i sundhedsvæsenet. Dette skal blandt andet ske ved en tilpasning af det sundhedsfaglige personale, så de er forberedt og kan håndtere den udvikling, som følger med. Udviklingen inden for digitalisering vil netop kunne bruges som et redskab til kvalitetssikring, klinisk beslutningsstøtte, diagnostik, behandling, effektivisering af arbejdsgange og styrket sammenhæng, hvis Region Midtjylland investerer i et øget brug af data og digitalisering.

Det bekymrer herudover Regionsudvalget, at der med sparekataloget foreslås mulige besparelser på nyanskaffelser af apparatur, som har den direkte konsekvens, at der sigtes efter et lavere teknologiniveau. Regionsudvalget er bekymret for, at disse besparelser over de kommende 10 år vil kompromittere de kliniske muligheder for tidlige diagnostiske og behandling af kræftpatienter, og at udviklingen i Region Midtjylland derfor ikke følger med den teknologiske udvikling på sundhedsområdet. Spareforslaget er således bekymrende for de nuværende og kommende patienter, som risikerer at blive dyrere patienter, hvis ikke teknologien samtidig følger kompleksiteten i udviklingen på kræftområdet og andre sygdomsområder.

Ende- og tarmkræftscreening – det kan blive en dyr sparerunde

Det bekymrer Regionsudvalget, at der i sparekataloget lægges op til en årlig besparelse på 10 mio. kr. fra 2024 og frem. Dette er bekymrende set i lyset af RKKP's¹ seneste årsrapport "*Dansk Tarmkræftscreeningsdatabase*", hvoraf det fremgår, at der i Region Midtjylland er fortsat en lav deltagelsesprocent i screeningsprogrammet. RKKP konkluderer, at der for første gang siden indførelsen af tarmkræftscreening er sket en stigning i deltagelsesprocenten i screeningsprogrammet. Betragter man samtidig antallet af patienter, som får fjernet levermetastaser i forbindelse med tarmkræft med en kurativ behandling, så ses der en nedadgående tendens. Det tyder på, at der er en sammenhæng mellem screening og færre patienter, som oplever metastaser. Besparelserne på screeningsområder er derfor bekymrende, da disse er forbundet en risiko for at blive betragtelig dyrere over tid.

Regionsudvalget har desuden haft lejlighed til at besøge forskningsafdelingen, som er tilknyttet Afdeling for Folkeundersøgelser på Regionshospitalet Randers, og Regionsudvalget er derfor bekendt med, at der i regi af Region Midtjylland foregår mange vigtige initiativer til at sikre en øget deltagelse i blandt andet tarmkræftscreeningsprogrammet. Set i lyset af dette er Regionsudvalget bekymret for at forligspartiernes forslag om en reduktion i den økonomiske buffer i screeningsprogrammet er problematisk, da det kan betyde, at der opstår et underskud,

¹ RKKP-årsrapport www.sundhed.dk/content/cms/45/61245_dts_aarsrapport2021_til-offentliggørelse_13122022.pdf

hvis flere borgere ønsker at deltage i programmet, eller at driftsomlægninger fører til øgede udgifter.

Er der overensstemmelse mellem regionens besparelser og visioner?

Regionsudvalget bemærker, at forligspartierne indledningsvis i sparekataloget skriver, at *”Region Midtjyllands vision er et sundhedsvæsen på patientens præmisser.”* Denne vision står også angivet i Region Midtjyllands Sundhedsplan fra 2020.

Med baggrund i Region Midtjyllands klare vision om patientinddragelse stiller Regionsudvalget sig derfor uforstående overfor forslaget om at nedlægge puljen *”Kompetenceudvikling og implementering af patientinddragelse”*. Den direkte konsekvens af dette forslag er, at der ikke er en pulje til Fælles beslutningstagning-initiativer.

Formålet med Fælles beslutningstagning er ifølge Danske Patienter², at patienterne og de pårørende får muligheden for at reflektere over, hvad der er vigtigt i behandlingsforløbet, og hvordan et behandlingsvalg kan passe sammen med deres egne værdier, ønsker for livet og betydningen for den enkeltes livskvalitet. Regionens forslag bekymrer Regionsudvalg set i lyset af, at Danske Regioner³ netop mener, at patientens egne ressourcer skal anvendes mere aktivt i behandlingen. En forudsætning for dette er, at patienterne bliver klædt godt på fra starten af behandlingsforløbet. Risikoen er, at dette vil udeblive hvis ikke også, at det sundhedsfaglige personale klædes på til at kunne inddrage patienter og pårørende i en fælles beslutningstagning.

Regionsudvalget håber, at forligspartierne vil tage ovenstående bemærkninger til efterretning og revurdere det nuværende forslag til det Politiske Sparekatalog 2024, hvis ikke besparelserne skal medføre dyrere investeringer fremadrettet.

På vegne af Kræftens Bekæmpelses Regionsudvalg i Midtjylland

Jonna Nymann Pedersen, formand for Kræftens Bekæmpelses Regionsudvalg i Midtjylland og Roar Maagaard, næstformand for Kræftens Bekæmpelses Regionsudvalg i Midtjylland

² Danske Patienter, Fællesbeslutningstagning, danskepatienter.dk/vibis/inddragelse-i-eget-forloeb/faellesbeslutningstagning

³ Danske Regioner, Patientinddragelse, regioner.dk/sundhed/kvalitet-og-styring/patientinddragelse/

